

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ในบทนี้จะได้นำผลการสรุปผลการศึกษา อภิปรายผลที่ได้จากการศึกษา ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษา เรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย โดยใช้แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับปัจจัยสำคัญของทัศนคติ แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของตลาด และแนวคิดเกี่ยวกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า มาใช้ในการศึกษา

ระเบียบวิธีการศึกษา ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมโดยจากเอกสาร งานวิจัย เอกสารทางวิชาการที่เผยแพร่ของหน่วยงานต่าง ๆ เอกสารการจัดสัมมนาของภาคราชการและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย และข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ข้อมูลปฐมภูมิเป็นข้อมูลที่ได้จากการสอบถามผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดเชียงราย จำนวน 44 แห่ง แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 44 คน ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรทั้งหมด โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษา ด้านข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 81.8 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 63.6 จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา ปวส. ปวช. ร้อยละ 84.1 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารของสหกรณ์ 1-2 ปี ร้อยละ 50.0 มีจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ 101-1,000 คน ร้อยละ 40.9 โดยมีผลผลิตหลักของสหกรณ์เป็นข้าว ร้อยละ 70.5 มีการรับรู้ว่าปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดตั้งตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า ร้อยละ 81.8 และ

ได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตลาดสินค้าล่วงหน้า ร้อยละ 70.5 แต่ไม่สนใจในการเข้าร่วมการซื้อขายในตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า ร้อยละ 79.5

ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า โดยร้อยละ 53.9 ตอบคำถามผิด และมีเพียงร้อยละ 46.1 สามารถตอบคำถามถูก และเมื่อพิจารณาถึงระดับความรู้ความเข้าใจตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย พบว่า ทั้งด้านความรู้และความเข้าใจ บทบาทและหน้าที่ขององค์กร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการบริหารจัดการที่มีต่อตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย (ค่าเฉลี่ย 2.16, 1.53 และ 1.52 ตามลำดับ) สำหรับความรู้และความเข้าใจที่มีต่อกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย 1.34) ส่วนความรู้และความเข้าใจที่มีต่อปัญหา อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นของผู้ตอบแบบสอบถาม กลับพบว่า อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.37)

และเมื่อจำแนกตามอายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน การได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า และความสนใจเข้าร่วมการซื้อขายในตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจ บทบาทและหน้าที่ขององค์กร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการบริหารจัดการที่มีต่อตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า และความรู้และความเข้าใจที่มีต่อกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจที่มีต่อปัญหา อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ส่วนการได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตร มีเพียงความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจที่มีต่อกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และความสนใจเข้าร่วมการซื้อขายในตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าก็มีเพียงความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจ และการบริหารจัดการที่มีต่อตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยข้างต้น พบว่า มีประเด็นสำคัญหลายประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

จากผลการศึกษาซึ่งพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าอยู่ในระดับน้อย โดยตอบคำถามผิดเป็นส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณาถึงระดับความรู้ความเข้าใจตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย พบว่า ทั้งด้านความรู้และความเข้าใจ บทบาทและหน้าที่ขององค์กร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการบริหารจัดการที่มีต่อตลาด

สินค้าการเกษตรล่วงหน้าของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับน้อย และความรู้และความเข้าใจที่มีต่อกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อยู่ในระดับน้อยที่สุด และแม้ว่าจะได้รับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตลาดสินค้าล่วงหน้า ก็ไม่สนใจในการเข้าร่วมการซื้อขายในตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า ซึ่งลักษณะดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจเนื่องจาก เรื่องเกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยเป็นรูปแบบการตลาดสินค้าเกษตรแบบใหม่ โดยประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติ เมื่อปี พ.ศ. 2542 ที่ผ่านมา ดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า ซึ่งมีระบบการดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ รวมถึงความเกี่ยวพันด้านกฎหมายที่ค่อนข้างซับซ้อน ทั้งในเรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข เกี่ยวกับการซื้อหรือขาย การวางเงินประกันการซื้อขาย อีกทั้งด้วยคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามแม้จะเป็นผู้บริหารแต่มีพื้นฐานมาจากการเป็นเกษตรกร ซึ่งมีความรู้ด้านการตลาดค่อนข้างน้อย และมักมีทัศนคติในการยอมรับสภาพและพึงพอใจเพียงการดำเนินงานที่เป็นอยู่ของตน ทำให้ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าจึงอาจยังไม่ได้รับความสนใจมากนัก ซึ่งลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (2541) ที่กล่าวถึงปัญหาในภาคเกษตรกรรมของไทยว่า ส่วนหนึ่งมาจากการขาดเงินทุนเพราะมีรายได้น้อย การไม่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของเกษตรกร โดยเกษตรกรไทยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ และความรู้ในด้านการเกษตรหรือการเพาะปลูกจะเกิดจากประสบการณ์ที่ตนเองปฏิบัติมากกว่าจากการศึกษาโดยตรง ดังนั้นความรู้ในการปรับปรุงการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิต การยอมรับด้านวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตรจึงมีขอบเขตจำกัดมาก ทำให้การพัฒนาทางการผลิตในไร่นามีน้อย อีกประการหนึ่งการถ่ายทอดความรู้หรือเทคโนโลยีการเกษตรทำได้ลำบากมาก เพราะการผลิตทางการเกษตรมีขั้นตอนและใช้เวลามาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับบดินทร์ (2545) ที่ระบุว่าเงื่อนไขต่าง ๆ ในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีส่วนคล้ายกับเงื่อนไขของสินค้าในตลาดแข่งขันสมบูรณ์มาก ซึ่งสามารถนำทฤษฎีตลาดแข่งขันสมบูรณ์มาอธิบายกลไกของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าได้ จึงยากต่อการถ่ายทอดข้อมูลให้เข้าใจเป็นทวิคูณ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเคลื่อนไหวทางการตลาดของสินค้าเกษตรจึงไม่แน่นอนหนา รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของยูพา นาคา (2541) ที่ศึกษาศักยภาพในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย พบว่า ศักยภาพในการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยในปี 2541 ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งตลาดนี้เป็นจำนวนมากยังไม่ทราบเรื่องการจัดตั้งตลาดนี้ ทั้ง ๆ ที่กระทรวงพาณิชย์ได้ประชาสัมพันธ์ไปแล้ว แต่ยังมีเกษตรกร ภาคเอกชน และภาครัฐยังไม่ทราบเรื่องนี้เลย

อย่างไรก็ตามลักษณะดังกล่าวอาจต้องใช้เวลาในการการเปลี่ยนแปลงทัศนคติทางการตลาดแบบเก่าเป็นแบบใหม่อย่างแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยค่อย ๆ เสริมสร้างความรู้ความ

เข้าใจ และกระตุ้นให้เกิดความพยายาม ดังที่ ฟิสเบิน (อ้างถึงใน ปริญ ลักขิตานนท์, 2544) ได้ อธิบายถึงปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ว่าเป็น ความรู้ ความเข้าใจ (Cognitive domain) ความพึงพอใจ (Affective domain) และความพยายามที่จะบรรลุ (Conative domain) โดยอาศัย หลักการที่ว่าด้วยความรู้ความเข้าใจ ที่ควรมุ่งเน้นให้เกษตรกร ได้มีความรู้ซึ่งมาจากกระบวนการ แก้ปัญหาและอาศัยประสบการณ์เดิมช่วย

และจากผลการศึกษาที่พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน การได้รับการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า และความสนใจเข้าร่วมการซื้อขายในตลาด สินค้าการเกษตรล่วงหน้า พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจ บทบาทและหน้าที่ ขององค์กร บุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการบริหารจัดการที่มีต่อตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้า และ ความรู้และความเข้าใจที่มีต่อกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจที่มีต่อปัญหา อุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น ส่วนการได้รับการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตร มีเพียงความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจที่มี ต่อกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง และความสนใจเข้าร่วมการซื้อขายในตลาดสินค้าการเกษตร ล่วงหน้าก็มีเพียงความสัมพันธ์กับความรู้และความเข้าใจ และการบริหารจัดการที่มีต่อตลาดสินค้า การเกษตรล่วงหน้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยด้านอายุมี ความสำคัญต่อความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อตลาด สินค้าการเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยมากกว่าปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงระดับอายุของผู้ตอบ แบบสอบถามพบว่า อยู่ในช่วง 31-40 ปี ดังนั้นการพัฒนาส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และ ความสนใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าแห่ง ประเทศไทยในอนาคตต่อไป ประเด็นเรื่องอายุจึงควรนำมาพิจารณาด้วย

5.3 ข้อค้นพบ

ผลการศึกษาคำถามความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อ ตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย มีข้อค้นพบดังนี้

1. แม้จะมีการประชาสัมพันธ์และการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตลาด สินค้าการเกษตรล่วงหน้า แต่แนวคิดและการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าแห่ง ประเทศไทยยังไม่สามารถแสดงให้เห็นให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญ ความจำเป็นและประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ที่ชัดเจน จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นเป็นเรื่องยาก เป็นเรื่องไกลตัว และขาดความกระตือรือร้น

ความสนใจที่จะศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร รายละเอียด รวมถึงกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทยอย่างจริงจัง

2. การที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้และความเข้าใจและการบริหารจัดการที่มีต่อตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าในระดับต่ำ มีผลก่อให้เกิดความไม่สนใจกิจกรรมต่าง ๆ และการเข้าร่วมซื้อขายในตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าทั้งภาครัฐและเอกชน ควรมีความชัดเจนในรายละเอียดข้อมูลของกระบวนการขั้นตอนการซื้อขาย รวมทั้งกฎหมายกฎระเบียบต่าง ๆ ทั้งหมดที่เกี่ยวกับการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติงาน การจัดทำโครงการ กิจกรรมการอบรมให้ความรู้ การติดตามประเมินผล ฯลฯ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าให้แก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นผลที่จะได้รับให้เห็นอย่างชัดเจน ซึ่งอาจปรับปรุงเนื้อหาให้เกิดความน่าสนใจ สามารถเข้าใจได้ง่ายขึ้น แสดงตัวอย่างให้เห็นชัดเจนขึ้น แต่ครอบคลุมกระบวนการของตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าทั้งหมด เพื่อกระตุ้นให้เกษตรกรสนใจเข้าร่วมทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

3. ในระยะยาว เนื่องจากเกษตรกรของไทย ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ทางด้านเกษตรกรรม และการพาณิชย์สมัยใหม่ ทำให้ความสนใจต่อการเข้าร่วมธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้ามีน้อย ดังนั้นนอกจากการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้าในด้านความรู้โดยการจัดโครงการฝึกอบรมหรือกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว การบรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับตลาดสินค้าการเกษตรล่วงหน้าไว้ในหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรทุกสาขา น่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเข้าร่วมทำธุรกรรมในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าของเกษตรกรไทยในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิธีการ กระบวนการ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรจังหวัดเชียงราย ที่มีต่อตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย

2. ควรศึกษาแนวทางการจัดทำ หรือการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาที่เกี่ยวกับตลาดซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้าเพื่อเสริมสร้างความรู้แก่เกษตรกร นักเรียนนักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป